

**Avaluació de les competències bàsiques.
Educació Primària. Cicle Mitjà**

Estudi encarregat pel Consell Superior d'Avaluació del sistema educatiu

Novembre de 2001

RPEEO 194 c

Competències bàsiques

Educació Primària. Cicle mitjà

Síntesi de resultats

Índex

- Finalitat de les proves **3**
- Aplicació general de les proves **4**
- Valoració posterior que fan els centres **5**
- Característiques de la mostra i estratègies d'aplicació **6-9**
- Resum de resultats per àmbits **10**
- Valoració de resultats globals i per àmbits **11-14**
- Síntesi general en relació amb l'hàbitat i el nivell socioeconòmic **15**

Finalitat de les proves

- **Conèixer el nivell de domini que l'alumnat de 10 anys té de les competències bàsiques.**
- **Facilitar als centres docents elements de reflexió per tal d'afavorir la presa de decisions adreçada a la millora de la qualitat de l'ensenyament.**
- **Els resultats obtinguts són gestionats pel centre mateix: no es fan públics ni s'estableixen rànquings d'escoles.**
- **Les proves són un element més a tenir en compte en l'avaluació de cada nen o nena.**

Aplicació general de les proves

Àrea	Parts	Àmbits de les competències bàsiques implicats en la prova		
		Matemàtic	Lingüístic	Social/ Natural
Coneixement del medi: social i cultural	Escrita	X		X
Matemàtiques	Càlcul amb temps controlat	X		
	Escrita	X		
Llengua catalana	Escrita	X	X	X
	Oral		X	
Llengua castellana	Escrita		X	X
	Oral		X	
Coneixement del medi natural	Escrita	X		X

- Tots els centres d'educació primària passen les proves.
- D'entre aquests, hi ha una mostra de 150 centres en què les proves són administrades per personal extern designat pel Departament d'Ensenyament.

Valoració posterior que els centres han fet de les proves

- **Els mestres i les mestres valoren molt favorablement, en totes les àrees, l'adequació de les activitats al currículum establert i a l'edat de l'alumnat.**
- **També es valoren molt positivament els aspectes tècnics de la prova: grau de dificultat, disseny i instruccions d'aplicació i correcció.**
- **Cal destacar que, tot i ser valorada favorablement, un nombre significatiu de mestres opina que la prova de càlcul mental amb temps controlat s'aparta força de la pràctica habitual a les escoles.**

Característiques de la mostra

- Es fa un mostreig probabilístic polietàpic per conglomerats.
- La mostra respon a una selecció aleatòria de centres agrupats per estrats, de manera proporcional a la població d'escoles existents per delegació territorial, i per hàbitat.
- El nivell socioeconòmic dels centres es té en compte en els estrats de població corresponents a més de 100.000 habitants i d'entre 10.000 i 100.000 habitants.
- Es tria aleatòriament un grupclasse de 4t. per centre seleccionat.
- La mostra queda constituïda per 150 centres i 2.721 alumnes de 4t. curs d'educació primària.

Característiques de la mostra

Distribució dels centres de la mostra segons les delegacions territorials i l'hàbitat

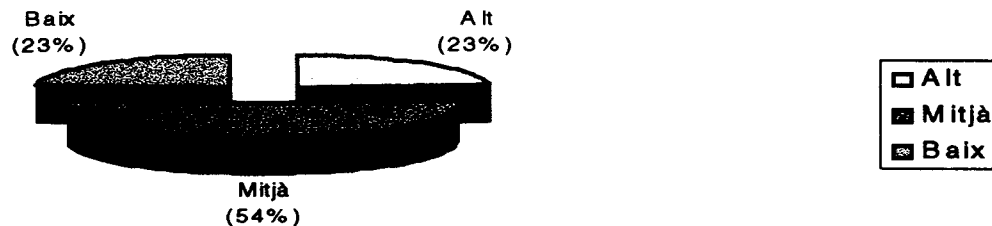
POBLACIÓ	Delegacions territorials							Total
	BCN 1 (Ciutat)	BCN 2 (Comarques)	Baix Llobregat - Anoia	Vallès Occidental	Girona	Lleida	Tarragona	
> 100.000 hab.	25	12	-	7	-	3	2	49
10.000 - 100.000 hab.	-	13	13	7	7	-	5	45
1.000 - 10.000 hab.	-	11	2	1	6	6	7	33
< 1.000 hab.	-	3	1	-	5	8	6	23
Total	25	39	16	15	18	17	20	150

Característiques de la mostra

La distribució dels centres de la mostra, per hàbitat i nivell socioeconòmic, és la següent:

Nivell socioeconòmic dels centres	Poblacions de...		Total
	> 100.000 habitants	10.000 - 100.000 habitants	
Nivell alt	11	11	22
Nivell mitjà	26	24	50
Nivell baix	12	10	22
Total	49	45	94

Proporció dels 94 centres de la mostra per nivell socioeconòmic

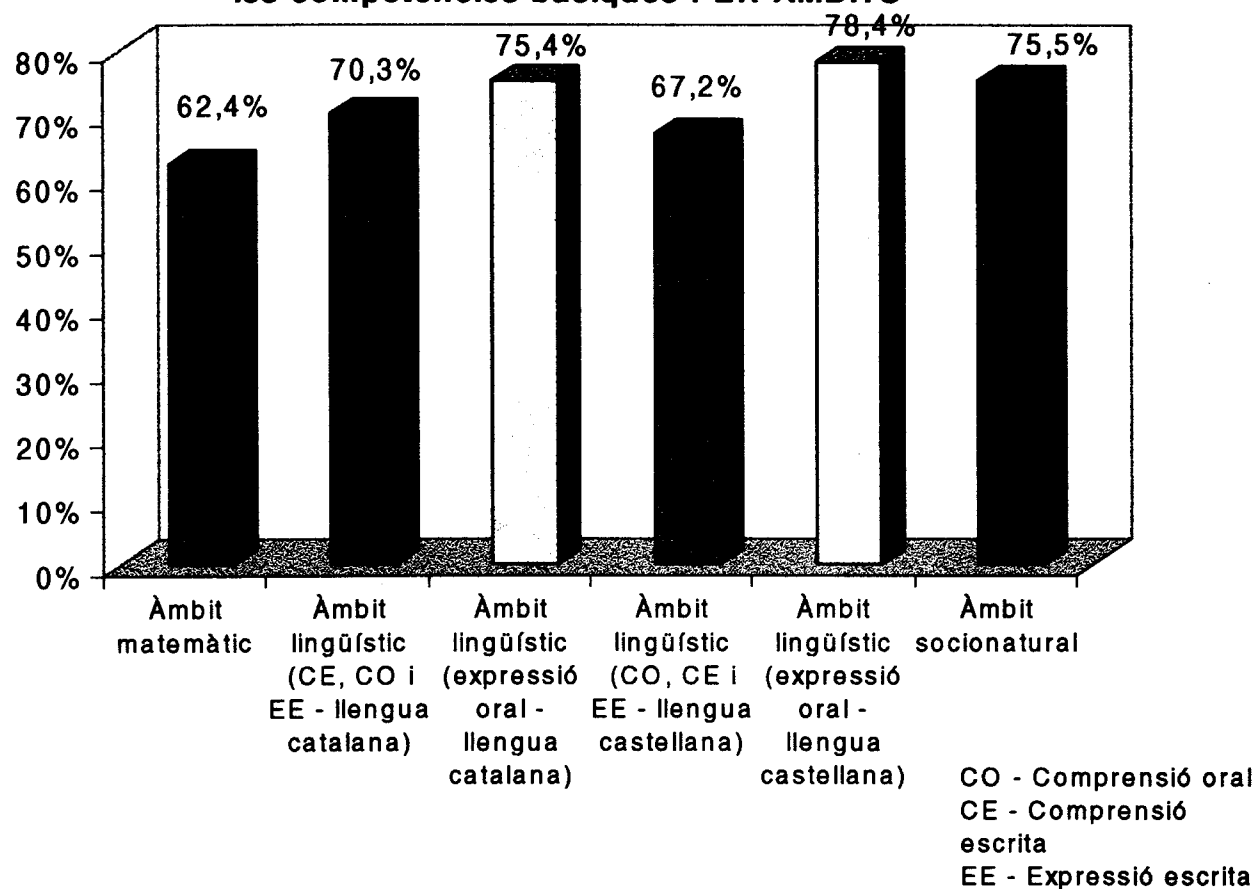

Estratègies d'aplicació de la mostra

- Reunió informativa prèvia amb els centres de la mostra
- Selecció de 44 mestres-aplicadors (externs) i formació específica
- Aplicació als 150 centres de la mostra seguint un pla setmanal en alternança de matí i tarda
- Correcció de les proves d'acord amb els criteris generals per a tots els centres de Catalunya
- Anàlisi dels resultats

Resum dels resultats per àmbits

Percentatge d'alumnat de 4t. curs d'educació primària que assoleix les competències bàsiques PER ÀMBITS

Valoració dels resultats globals

- Destaca el nivell de domini oral de la llengua, tant la catalana com la castellana, amb resultats semblants en totes dues llengües.
- En aquesta edat hi ha més domini de les competències de la llengua escrita en català.
- És destacable el nivell de domini de les competències vinculades a l'àmbit socionatural.
- El nivell de domini general de les competències matemàtiques és el menys assolit dels àmbits avaluats.

Valoració de l'assoliment de les competències de l'àmbit matemàtic

- S'assoleix la capacitat de llegir la informació representada en forma de gràfics; en canvi, s'observa més dificultat per a comparar i elaborar la informació extreta.
- La capacitat per a compondre i descompondre formes a partir de formes donades prèviament està ben assolida, no tant la de reconèixer les formes geomètriques en una composició.
- El maneig i la lectura de diferents instruments de mesura està assolit, així com la utilització amb criteri de les unitats de mesura, però hi ha més dificultat per a operar amb aquestes unitats.
- La planificació d'estratègies de resolució de problemes que impliquen operacions amb nombres enters no comporta dificultats, encara que de vegades se'n constaten a l'hora d'usar nombres decimals i proporcions.
- S'utilitzen els nombres en el seu context real per a expressar quantitats i temps, però amb una mica més de dificultat quan cal concretar mesures i intervals.
- De manera general cal advertir que en estudis internacionals com el TIMSS (*Third International Mathematics and Science Study*), realitzat l'any 1995, es constaten les mateixes dificultats en matemàtiques que ha tingut l'alumnat de Catalunya.

Valoració de l'assoliment de les competències de l'àmbit lingüístic

- **Tant en llengua castellana com en llengua catalana:**

- **La capacitat per a comprendre la llengua oral està ben assolida tant en l'aspecte literal com en l'inferencial.**
- **La producció oral des del punt de vista lingüístic i comunicatiu també s'aconsegueix amb correcció. Quant al component lector, l'entonació i la fonètica són correctes, i no tant la velocitat.**
- **Les produccions escrites són de presentació clara. Quant al fons, manca encara ordre en l'exposició i correcció lingüística.**

- **La comprensió escrita de textos d'una manera literal està ben aconseguida tant en llengua catalana com en castellana.**

- **Els resultats dels alumnes de Catalunya coincideixen amb els obtinguts en l'estudi de competències fet a Bèlgica, l'any 1994, pel Ministeri d'Educació de la comunitat francesa amb infants de 10 anys. I, també, amb els de l'avaluació externa de centres realitzada per la inspecció de Catalunya.**

Valoració de l'assoliment de les competències de l'àmbit socionatural

- **S'assoleix el coneixement del propi cos, de la identitat personal i en general de l'espai proper, però hi ha alguna dificultat per a classificar els elements de l'entorn.**
- **També són ben coneguts els trets de la cultura del nostre país.**
- **La capacitat de buscar informació en diferents fonts està ben assolida, però no tant la capacitat d'organitzar-la.**
- **La identificació de les etapes dels processos de transformació i d'elaboració de productes s'assoleix bé, tot i que hi ha certes dificultats per a establir-ne l'ordre.**

Síntesi general en relació amb l'hàbitat dels centres i el nivell socioeconòmic

- **L'alumnat dels centres de poblacions amb menys de 1.000 habitants assoleix, en general, més satisfactòriament les competències en tots els àmbits.**
- **Les competències relacionades amb la producció oral en llengua castellana són més ben assolides per l'alumnat dels centres de poblacions de més de 1.000 habitants.**
- **Les competències escrites en llengua castellana són més ben assolides per l'alumnat dels centres ubicats en poblacions de més de 100.000 habitants i també en poblacions de menys de 1.000 habitants.**
- **El nivell socioeconòmic de l'alumnat incideix, de manera general, en l'assoliment de les competències.**

Àmbit matemàtic

COMPETÈNCIES - ÀMBIT MATEMÀTIC		% alumnat que assolix la competència
M1 ▪ Aplicar el coneixement del sistema de numeració decimal i de les operacions per comparar, relacionar nombres i operar amb rapidesa, buscant segons la situació un resultat exacte o aproximat.	M1a ▪ Càlcul exacte amb temps controlat.	41%
	M1b ▪ Càlcul exacte amb temps no controlat	54%
	M1c ▪ Càlcul aproximat	73%
M2 ▪ Utilitzar amb soltesa tècniques i convencions de la representació geomètrica bidimensional, en particular compondre i descompondre formes geomètriques complexes a partir de formes simples.		70%
M3 ▪ Emprar amb precisió i criteri les unitats de mesura.		78%
M4 ▪ Usar instruments i tècniques per a dibuixar, mesurar i calcular, quan calgui.		59%
M5 ▪ Planificar i seguir alguna estratègia per a resoldre un problema i modificar-la, si no és prou eficaç.		53%
M6 ▪ Usar i interpretar llenquatge matemàtic com ara xifres, signes i altres representacions gràfiques o dibuixos per a descriure fenòmens habituals.	M6a ▪ Dibuix	92%
	M6b ▪ Gràfic	73%
	M6c ▪ Xifres	51%
M7 ▪ Interpretar la funció que fan els nombres quan apareixen en un context real: expressar quantitat, identificar, temps, mesura, intervals, etc. i usar-los d'acord amb les seves característiques.		75%

Àmbit lingüístic (llengua catalana)

COMPETÈNCIES - ÀMBIT LINGÜÍSTIC (llengua catalana)	% alumnat que assoleix la competència	
L9 ▪ Comprendre la informació explicitada en un text oral per poder extreure allò que interessa en funció dels objectius de la situació comunicativa (<i>comprensió oral literal</i>).	90%	
L10 ▪ Comprendre un text oral interpretant el missatge a partir de la informació que conté i els coneixements propis (<i>comprensió oral inferencial/interpretativa</i>).	82%	
L11 ▪ Comprendre la informació explicitada en un text escrit per poder extreure allò que interessa en funció dels objectius de la lectura (<i>comprensió textual literal</i>).	75%	
L12 ▪ Comprendre un text escrit interpretant el missatge a partir de la informació que conté i els coneixements propis (<i>comprensió textual inferencial/interpretativa</i>).	73%	
L13 ▪ Expressar-se oralment adequant-se a la situació comunicativa i al receptor amb ordre i claredat (<i>component discursiu</i>).	90%	
L14 ▪ Expressar-se oralment aplicant correctament els coneixements lingüístics pel que fa a lèxic i estructures morfosintàctiques (<i>components lingüístics</i>).	L14a Compet. ling.	91%
	L14b Lèxic	83%
L15 ▪ Interpretar la correspondència grafia-so i els signes de puntuació d'una lectura amb correcció fonètica i amb l'entonació adequada (<i>component de lectura</i>).	Entonació	74%
	Fonètica	87%
	Velocitat lectora	72%
L16 ▪ Produir un text adequat a la necessitat comunicativa i al receptor, amb ordre i claredat (<i>organització del text</i>).		56%
L17 ▪ Produir un text aplicant correctament els coneixements lingüístics pel que fa a lèxic, ortografia i estructures morfosintàctiques (<i>correcció lingüística</i>).	L17a ort. Dictat	86%
	L17b corr. Ling.	36%
L18 ▪ Produir un text amb grafia clara i llegible, seguint les pautes de presentació de treballs escrits (<i>presentació i grafia</i>).		78%

Àmbit lingüístic (llengua castellana)

COMPETÈNCIES - ÀMBIT LINGÜÍSTIC (llengua castellana)		% alumnat que assoleix la competència
L9 ▪ Comprendre la informació explicitada en un text oral per poder extreure allò que interessa en funció dels objectius de la situació comunicativa (<i>comprensió oral literal</i>).		83%
L10 ▪ Comprendre un text oral interpretant el missatge a partir de la informació que conté i els coneixements propis (<i>comprensió oral inferencial/interpretativa</i>).		85%
L11 ▪ Comprendre la informació explicitada en un text escrit per poder extreure allò que interessa en funció dels objectius de la lectura (<i>comprensió textual literal</i>).		78%
L12 ▪ Comprendre un text escrit interpretant el missatge a partir de la informació que conté i els coneixements propis (<i>comprensió textual inferencial/interpretativa</i>).		41%
L13 ▪ Expressar-se oralment adequant-se a la situació comunicativa i al receptor amb ordre i claredat (<i>component discursiu</i>).		87%
L14 ▪ Expressar-se oralment aplicant correctament els coneixements lingüístics pel que fa a lèxic i estructures morfosintàctiques (<i>components lingüístics</i>).	L14a Compet. ling.	95%
	L14b Lèxic	87%
L15 ▪ Interpretar la correspondència grafia-so i els signes de puntuació d'una lectura amb correcció fonètica i amb l'entonació adequada (<i>component de lectura</i>).	Entonació	84%
	Fonètica	96%
	Velocitat lectora	59%
L16 ▪ Produir un text adequat a la necessitat comunicativa i al receptor, amb ordre i claredat (<i>organització del text</i>).		64%
L17 ▪ Produir un text aplicant correctament els coneixements lingüístics pel que fa a lèxic, ortografia i estructures morfosintàctiques (<i>correcció lingüística</i>).	L17a ort. Dictat	69%
	L17b corr. Ling.	41%

Àmbit socionatural

COMPETÈNCIES - ÀMBIT SOCIONATURAL	% ALUMNAT QUE ASOLEIX LA COMPETÈNCIA	
SN19 ▪ Conèixer la pròpia identitat, saber ordenar i mesurar el temps personal, i situar-se en l'espai proper.	77%	
SN20 ▪ Conèixer el propi cos i els hàbits de salut.	83%	
SN21 ▪ Conèixer alguns trets característics de la cultura del país.	73%	
SN22 ▪ Mostrar-se participatiu, solidaritzant-se de manera responsable i exercitant-se en els principis bàsics de la convivència.	70%	
SN23 ▪ Extreure informació de diverses fonts.	SN23a ▪ Text	87%
	SN23b ▪ Gràfic	82%
SN24 ▪ Classificar elements seguint un criteri establert.	65%	
SN25 ▪ Identificar processos de transformació de determinats productes.	82%	